

[A-7]

SARADAR PATEL UNIVERSITY
T.Y.B.A (EXTERNAL) EXAMINATION

Saturday, 28th April, 2018

Time: 10:00A.M. To 01:00 P.M.

Sanskrit Literature (SAN-307) Paper-VII

तर्कसंग्रहः - अन्नमभट्टः ।, सांख्यकारिका - ईश्वरकृष्णः ।

Total Marks: 100

प्रश्न-१ नीचेनामांथी गमे ते त्रएने सानुवाए समजावो.

(१८)

- १) गन्धवती पृथिवी । सा द्विविधा नित्या अनित्या च ।
- २) ज्ञानाधिकरणम् आत्मा । स द्विविधः परमात्मा जीवात्मा च ।
- ३) उपमितिकरणम् उपमानम्, संज्ञासंज्ञिसंबन्धज्ञानम् उपमितिः ।
- ४) परापरव्यवहारासाधारणकारणे परत्वापरत्वे ।
- ५) अनुमानं द्विविधं स्वार्थं परार्थं च ।

प्रश्न-२ नीचेनामांथी कोएपए वे ट्रेकनोध लपो.

(२२)

- १) पञ्च कर्माणि ।
- २) प्रत्यक्षज्ञानहेतुः इन्द्रियार्थसंनिकर्षः षड्विधः । - समजावो
- ३) समवाय संबंध विशेषे नोध लपो.
- ४) सः द्विविधः यथार्थः अयथार्थः च ।

प्रश्न-३ हेत्वाभासनो अर्थ समजावी हेत्वाभासना प्रकारोनी उदाहरण सहित यर्था करो (२०)

अथवा

प्रश्न-३ ट्रेकनोध लपो

(२०)

- १) यतुविध अभाव विशेषे यर्था करो.
- २) न्याय-वैशेषिक दर्शनना छतिहासनी संक्षिप्त रुपरेभा आपो.

(२०)

प्रश्न-४ नीचेनामांथी गमे ते त्रए कारिका सानुवाए समजावो.

(१८)

- १) दुःखत्रयाभिघाताज्जिज्ञासा तदपघातके हेतौ ।
दृष्टे साऽपार्था चेन्नैकान्तात्यन्ततोऽभावात् ॥

(P.T.O.)

- २) दृष्टमनुमानमाप्तवचनं च सर्वप्रमाणसिद्धत्वात् ।
त्रिविधं प्रमाणमिष्टं प्रमेयसिद्धिः प्रमाणाद्धि ॥
- ३) सत्त्वं लघु प्रकाशकमिष्टमुपष्टम्भकं चलं च रजः ।
गुरु वरणमेक तमः प्रदिपवच्चार्थतो वृत्ति ॥
- ४) सङ्घातपरार्थत्वात् त्रिगुणादिविपर्यादधिष्ठानात् ।
पुरुषोऽस्ति भोक्तृभावात् कैवल्यार्थं प्रवृत्तेश्च ॥
- ५) पञ्च विपर्ययभेदा भवन्त्यशक्तिश्च करणवैकल्यात् ।
अष्टाविंशतिभेदा तुष्टिर्नवधाऽष्टधा सिद्धिः ॥

प्रश्न-५ नीचेनामांथी गमे ते जे दूकनोंध लभो.

(२२)

- १) सांध्यदर्शननी आचार्य परंपराने विगते समझवो.
- २) सांध्यकारिकाने आधारे प्रकृति विशे नोंध लभो.
- ३) सांध्यदर्शन अनुसार मोक्षवियारणा.
- ४) सांध्यकारिका अनुसार सत्कार्यवाढनी यर्था करो.

.....